

۷۹ دفتر بسیج دانشجویی خطاب به آیت‌الله رئیسی:

انحصار بازار وکالت را بشکنید!

۷۹ دفتر بسیج دانشجویی خطاب به رئیس قوه قضاییه اعلام کردند: برای رفع کمبود وکیل و شکستن انحصار در بازار وکالت اقدام کنید.

به گزارش خبرنگار گروه دانشگاه ایسکانیوز، ۷۹ دفتر بسیج دانشجویی دانشگاه کشور در نامه به آیت‌الله ابراهیم رئیسی ضمن گلایه از کمبود وکیل در کشور، خواستار عزم جدی ایشان برای شکست انحصار در بازار وکالت شدند.

در ابتدای این نامه آمده است: ابلاغ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در سال‌های اخیر نشانگر ورود کشور به مرحله جدیدی از پیشرفت اقتصادی است که تحقق آن نیازمند فراهم‌آوری لوازم و زیرساخت‌های حقوقی جدیدی است که توسعه بازارهای خدمات حقوقی یکی از ارکان آن محسوب می‌شود. با این وجود اما سازوکارهای معیوب حاکم بر ارائه پروانه وکالت در کشور، انحصاری شدن بازار خدمات حقوقی و عدم توسعه آن را در پی داشته است. در حال حاضر، سالانه تنها پنج درصد از متقاضیان وکالت موفق به پذیرش در آزمون وکالت و ورود به بازار خدمات حقوقی می‌شوند.

دانشجویان بسیجی در این نامه عنوان کردند: مهم‌ترین هدف نظام حقوقی و قضایی جمهوری اسلامی، تسهیل دسترسی مردم به خدمات حقوقی است و عمده‌ترین ارائه‌دهندگان این خدمات در سطح جامعه، وکلا هستند؛ با این وجود، وکالت به خدمتی سودآور در سطح جامعه تبدیل شده و مردم علی‌رغم نیاز، توانایی مالی رجوع به وکیل و برخورداری از خدمات حقوقی را ندارند؛ در صورتی که بر طبق گفته جنابان هزینه وکالت باید قاعده‌مند و ارزان شود. مطابق آمارهای بین‌المللی، متوسط سرانه وکیل در دنیا ۲۴۰ وکیل به ازای هر صد هزار نفر جمعیت است ولی در ایران به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت، ۷۶ وکیل فعالیت می‌کنند که حاکی از ضعف بنیادین کشور در حوزه توسعه خدمات حقوقی و وکالت فاصله حداکثری آن با استانداردهای جهانی است.

در بخش دیگری از این نامه آمده است: تأسیس مرکز امور مشاوران در سال ۱۳۷۹ و همچنین اعلام وصول طرح جامع پذیرش و آموزش وکالت در اسفند ۹۶ از نشانه‌های عزم قانون‌گذار در راستای انحصارزدایی از بازار وکالت و خدمات حقوق است اما علی‌رغم توسعه کمی و کیفی رشته حقوق در دانشگاه‌ها و همچنین افزایش تعداد فارغ‌التحصیلان نسبت به سال‌های گذشته، در سطح عرضه خدمات حقوقی تحول خاصی ایجاد نشده است و شاهد رفتار سلیقه‌کانون وکلا در صدور پروانه وکالت و عملکرد منفعلانه مرکز امور مشاوران هستیم که نتیجه آن توقف تحولات کشور در مسیر انحصار زدایی از بازار خدمات حقوقی بوده است.

در این نامه ذکر شده است: مطابق با آمار دریافتی، هزینه‌های سرسام‌آور حق‌الوکاله باعث شده تنها ده درصد پرونده‌های قضایی کشور از همراهی وکیل در دادگاه‌ها بهره‌مند باشند. اعمال محدودیت بر مسیر صدور پروانه وکالت با کاهش عرضه‌کنندگان و ایجاد ساختار انحصاری در بازار خدمات حقوقی باعث شده که همواره وکلا به عنوان اصلی‌ترین بازیگران این بازار برای تضمین آینده شغلی و درآمد بیشتر، نه تنها انگیزه‌ای برای توسعه خدمات نوین حقوقی نداشته باشند، بلکه در یک‌قدم عقب‌تر، حتی از ارائه خدمات مقرون به صرفه و باکیفیت نیز سرباز زنند. رفتار انحصارطلبانه وکلا در تعامل با بازار، تبعاتی را برای نظام اجتماعی و اقتصادی کشور داشته که در ذیل به بیان برخی از آن‌ها می‌پردازیم.

هفتاد و نه دفتر بسیج دانشجویی کشور در این نامه تأکید کردند: شکاف بالای بین عرضه و تقاضا در ارائه خدمات حقوقی باعث شده تا این افراد ۱۰ الی ۴۰ درصد میزان خواسته پرونده را به عنوان حق الوکاله مطالبه کنند تا جایی که به دلیل بالا بودن نرخ حق الوکاله در سطح کشور بعضاً وکلا، حتی وکلای جوان و تازه کار، رغبتی به پیگیری پرونده‌های کوچک نداشته باشند. فقدان دسترسی مردم به وکیل باعث شده است تا دادخواست‌های عده زیادی از مردم به علت وجود ایرادات شکلی و ماهوی راه به جایی نبرده و بعضاً موجب رد دادخواست و نارضایتی مردم از سیستم قضایی شود. عدم برخورداری از زمان و دانش کافی از یک سو و عدم دسترسی مناسب به خدمات حقوقی از سوی دیگر باعث شده تا افراد حتی از پیگیری حقوق خود در دستگاه قضایی کشور صرف نظر کنند.

در بخش دیگری از این نامه خاطر نشان شده است: بنگاه‌های خصوصی به دلیل هزینه‌های سرسام‌آور حق الوکاله از داشتن نماینده حقوقی در محاکم صرف نظر و از پیگیری مطالبات خود چشم‌پوشی کرده و قراردادهای خود را سوخته تلقی می‌کنند. افزایش خدمات حقوقی باعث افزایش اطلاعات حقوقی مردم و در نتیجه باعث رفع مسائل حقوقی مردم قبل از ورود به دادگاه و به طبع منجر به رفع نقصان پرونده‌ها در دادگاه‌ها خواهد شد. عدم نقش‌آفرینی وکلا در زمینه حقوق عامه یکی از مسائل برآمده از انحصار موجود در بازار خدمات حقوقی است که حل آن برکات زیادی برای کشور و مردم خواهد داشت. یکی از ابزارهای مورد استفاده وکلا برای تضمین کیفیت خدمات حقوقی در برخی کشورها ارائه بیمه مسئولیت حرفه‌ای به موکل خود است. این بیمه‌ها به موکل ضمانت می‌دهد که در صورت کم‌کاری یا بی‌مواظی وکیل نسبت به پرونده، خسارت تحمیل شده به موکل پرداخت خواهد شد. این موضوع باعث افزایش اعتماد به وکلا و در نتیجه توسعه خدمات حقوقی می‌شود.

در این نامه عنوان شده است: ریاست محترم قوه قضائیه، با ارائه گزارش پیش رو به محضر حضرت عالی، پیشنهادهای بسیج دانشجویی در جهت افزایش دسترسی مردم به خدمات حقوقی و مطابق با اصل ۳۵ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران که دسترسی به وکیل از جمله حقوق مردم است، به شرح زیر است:

۱- اصلاح فرآیند اعطای پروانه وکالت از طریق جایگزینی شاخص صلاحیت علمی به جای تعیین ظرفیت (با توجه به گره خوردن طرح جامع پذیرش و آموزش وکالت در مجلس شورای اسلامی نیاز به ورود ریاست محترم قوه قضائیه و ارائه لایحه به مجلس است).

۲- براساس ماده ۸ لایحه قانونی استقلال و همچنین قانون (اصلاح ماده ۸ لایحه قانونی استقلال وکلا)، نمایندگان مجلس شورای اسلامی در صورت برخورداری از لیسانس حقوق و سپری شدن یک دور نمایندگی بدون شرکت در آزمون وکالت قادر به دریافت پروانه وکالت هستند؛ همچنین قضات و افراد شاغل در نیروهای مسلح و همچنین اعضای هیئت‌علمی دانشگاه‌ها نیز از این شرایط برخوردارند. با حذف این منافع جایگاهی و اضافه شدن ظرفیت آنان به آزمون پذیرش وکلا، درصد پذیرش متقاضیان افزایش پیدا می‌کند.

۳- براساس ماده ۳۲ قانون آئین دادرسی مدنی، وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت علاوه بر استفاده از وکیل دادگستری برای طرح هرگونه دعوا، می‌توانند از اداره حقوقی قوه قضائیه یا کارمندان رسمی خود استفاده کنند، اگر این امکان برای شرکت‌های خصوصی نیز فراهم شود سبب اشتغال بسیاری از جوانان به عنوان مشاور حقوقی شده و همچنین موجب کاهش هزینه‌های بنگاه‌های اقتصادی می‌گردد که این موضوع خود امری است در راستای حمایت از رونق تولید.

۴- یکی دیگر از مشکلات، معیار فعلی پذیرش وکیل در آزمون وکالت، فراهم بودن اثر ذی‌نفعان بر روی کمیت و کیفیت افراد وارد شده به امر وکالت از طریق واگذاری اختیار تنظیم‌گری به کمیسیون ذی‌نفعان است؛ از این رو ضروری است که امکان اعمال نفوذ ذی‌نفعان بر

روی این مسئله بسیار کم شود.

۵- احیای مجدد برگزاری آزمون مرکز مشاوران در سال جاری، برگزاری منظم آزمون وکالت به صورت سالانه با اصلاح معیارهای پذیرش وکلا.

۶- ایجاد دسترسی آزاد به اطلاعات عملکردی وکلا به منظور تسهیل دسترسی مردم به خدمات مناسب حقوقی، حذف وکلای ناکارآمد و سوق بازار خدمات حقوقی به سمت تخصص‌گرایی و شایسته‌سالاری.

در بخش پایانی نامه دانشجویان به رئیس قوه قضائیه آمده است: طبق فرموده رهبر معظم انقلاب بسیج یعنی آن عنصر دلسوزی که کشور را متعلق به خود و آینده را وابسته به تلاش خود می‌داند، نگران است، چون صاحب‌خانه است حال ما دانشجویان بسیجی امید آن داریم تا با ذکر این موارد توانسته باشیم گوشه‌ای از دغدغه‌های خود برای آینده نظام قضایی کشورمان را مطرح کرده و حضرت‌عالی را که نماینده و منتخب رهبر عزیزمان در جایگاه ریاست قوه قضائیه هستید، از این نگرانی‌ها بیش‌ازپیش آگاه ساخته باشیم.

انتهای پیام/